

Uzaktan Eğitim Alanındaki Kuramlar

DR. H. GÖKÇE BİLGİÇ DOĐAN

HAFTA 3

-
- ▶ Bağımsız Çalışma Kuramı
  - ▶ Etkileşimsel Uzaklık Kuramı
  - ▶ Öğretimin Endüstrileşmesi Kuramı
  - ▶ Etkileşim ve İletişim Kuramı
  - ▶ Eşdeğerlik Kuramı
  - ▶ Desmon Keagen'ın Kuramsal Çerçevesi
  - ▶ Yetişkin Öğrenmesi

Theory of Independent Study –
Charles Wedemeyer (1981)

BAĞIMSIZ ÇALIŞMA KURAMI

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

- ▶ 'the independence of the student'
- ▶ Öğrencinin özgür olduğu sistem tasarlaması
- ▶ Öğrencinin özerkliğine vurgu yapan ve bu özerkliği desteklemek için teknolojinin adaptasyonuna yönelik yönergeleri içeren 10 karakteristik

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

Sistemin yapması gerekenler:

1. Zamandan ve mekandan bağımsız olma
2. Daha büyük sorumluluk öğrencinin üzerinde
3. Gardiyan tipi öğretim elemanlarından daha çok öğretimsel aktivitelere vakit ayıran öğretim elemanları
4. Daha çok seçenek (dersler, yöntemler vs.)
5. Etkili olan öğretim medya ve yöntemlerinin olabildiğince kullanmak
6. Medya ve yöntemleri harmanla

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

7. 'articulated media program' – derslerin tekrar tekrar tasarlanıp geliştirilmesi
8. Bireysel farklılıklara uyum için seçeneklerin artırılması ve korunması
9. Öğrenci başarısını ölçerken zaman, mekan, yöntem, öğrencinin çalışma sırası gibi bariyerleri ortadan kaldıran basit ölçümler
10. Kendi hızında öğrenmeyi destekleme ('Permit students to start, stop and learn at their own pace')

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

'separating teaching from learning as a way of breaking education's
space time barriers'

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

Bağımsız çalışma sistemleri için 6 karakteristik:

1. Öğrenci ve öğretmen ayrı
2. Öğrenme ve öğretme süreçlerinin yazma veya farklı başka medyalar üzerinden yürütülmesi
3. Öğretim bireyseldir
4. Öğrenme öğrenci aktiviteleri ile gerçekleşir
5. Öğrenme öğrencinin kendi çevresi içerisinde gerçekleşir
6. Öğrenci kendi öğrenmesinin sorumluluğunu alır

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

- ▶ A teacher
- ▶ A learner or learners
- ▶ A communication system or mode
- ▶ Something to be taught or learned

Bu 4 öğenin fiziksel mekanın yerini tutacak ve öğrenen özerkliğini artıracak şekilde yeniden organizasyon uzaktan eğitimdeki başarının anahtarıdır.

Theory of Independent Study - Wedemeyer (1981)

► Güçlü ve zayıf yönleri

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

ETKİLEŞİMSEL UZAKLIK KURAMI

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ Etkileşimsel Uzaklık Teorisi, teori uzaktan eğitimi sadece öğrenen ve öğretene fiziksel olarak ayrı bulunması değil aslında daha önemli olarak bir pedagoji olarak ele alıyor.
- ▶ Öğrenen ve öğretene zaman ve mekan olarak ayrılmış olduğu durumlardaki öğrenen-öğretene arasındaki ilişkilerin evrenini inceliyor.

(Moore,1997)

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ The distance between the teacher and learner
- ▶ The amount of learner autonomy

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ Öğrenen-öğreten arasındaki etkileşim (**Dialog**),
- ▶ Öğretimsel programların yapısı (**Structure**),
- ▶ Öğrenenin özerklik durumu ve derecesi (**Learner autonomy**).

(Moore, 1997)

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ **Diyalog** – Öğrenen ve öğretene arasındaki iletişim etkileşimini ifade eder.
  - ▶ Biri öğretimi sunarken diğeri ona tepki gösterir.
- ▶ **Yapı** – Dersin tasarımı, esnekliğı...
- ▶ **Öğrenen özerkliğı** – Öğrenenlerin kendi öğrenmeleri hakkında karar verebilme kapasiteleri.

(Moore,1997)

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ Uzaktan eğitim de öğrenenler ve öğretmenler arasındaki etkileşim öğrenen ve öğretmenin birbirinden ayrıldığı kendine özgü karakteristikleri olan bir ortamda gerçekleşir.
- ▶ Bu ayrılma durumu da öğrenen ve öğretmen için özel davranış durumlarına yol açar.
- ▶ Ayrıca bu ayrılma durumu öğrenme ve öğretmeyi de etkiler.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Öğretimsel Konuşma/Diyalog

- ▶ Konuşma, öğrenen ve öğretmen tarafından ders içinde etkileşimin oluşumuyla ortaya çıkar.
- ▶ Konuşma ve etkileşim benzerdir.
- ▶ İletişim araçlarının kontrol edilmesiyle öğretmen ve öğrenen arasındaki konuşmanın artırılması ve etkileşimsel uzaklığın azaltılması mümkündür.
- ▶ Konuşma ve etkileşimsel uzaklığı etkileyen birçok çevresel faktör vardır.
- ▶ Bunlar, öğrencilere iletişim için fırsatlar sunacak olan uzaktan öğretmenleri ve öğrencileri, öğretmen ve öğrencilerin duygusal çevrelerini içerir.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Öğretimsel Konuşma/Diyalog (devam)

- ▶ Konuşma, öğretmen ve öğrenenin kişilikleri ve içerikten etkilenir.
- ▶ Fen ve matematikte temel bilginin öğretilmesinde az konuşmayla öğretmen yönlendirme yaklaşımına ihtiyaç duyulur.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Program Yapısı

- ▶ Etkileşimsel uzaklığı tanımlamada kullanılan değişkenlerden ikincisi, ders tasarımındaki elemanlardır.
- ▶ Program, üretilmesi, kopyalanması, dağıtılması ve mesajların kontrol edilmesinde ihtiyacın dikkate alınmasında farklı yollarla yapılandırılır.
- ▶ Yapı, programın eğitimsel nesneliliğinin katılığı veya esnekliğini; öğretme stratejilerini ve değerlendirme yöntemlerini ifade eder.
- ▶ Bir eğitimsel programın öğrenenin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde düzenlenmesini tanımlar.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Program Yapısı (devam)

- ▶ Bir program iyi yapılandırılmış ve öğrenci-öğretmen arasındaki konuşma olmadığı zaman öğrenen ve öğretmen arasındaki etkileşimsel uzaklık yüksektir.
- ▶ Az yapılandırılmış ve çok konuşmaya sahip olan telekonferans programlarında etkileşimsel uzaklık azdır.
- ▶ Konuşmanın kapsamı ve yapının esnekliği programdan programa değişiklik gösterir.
- ▶ Birçok uzaktan eğitim programında, çalışma stratejileri hakkında karar vermede sorumluluk almaktadır.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

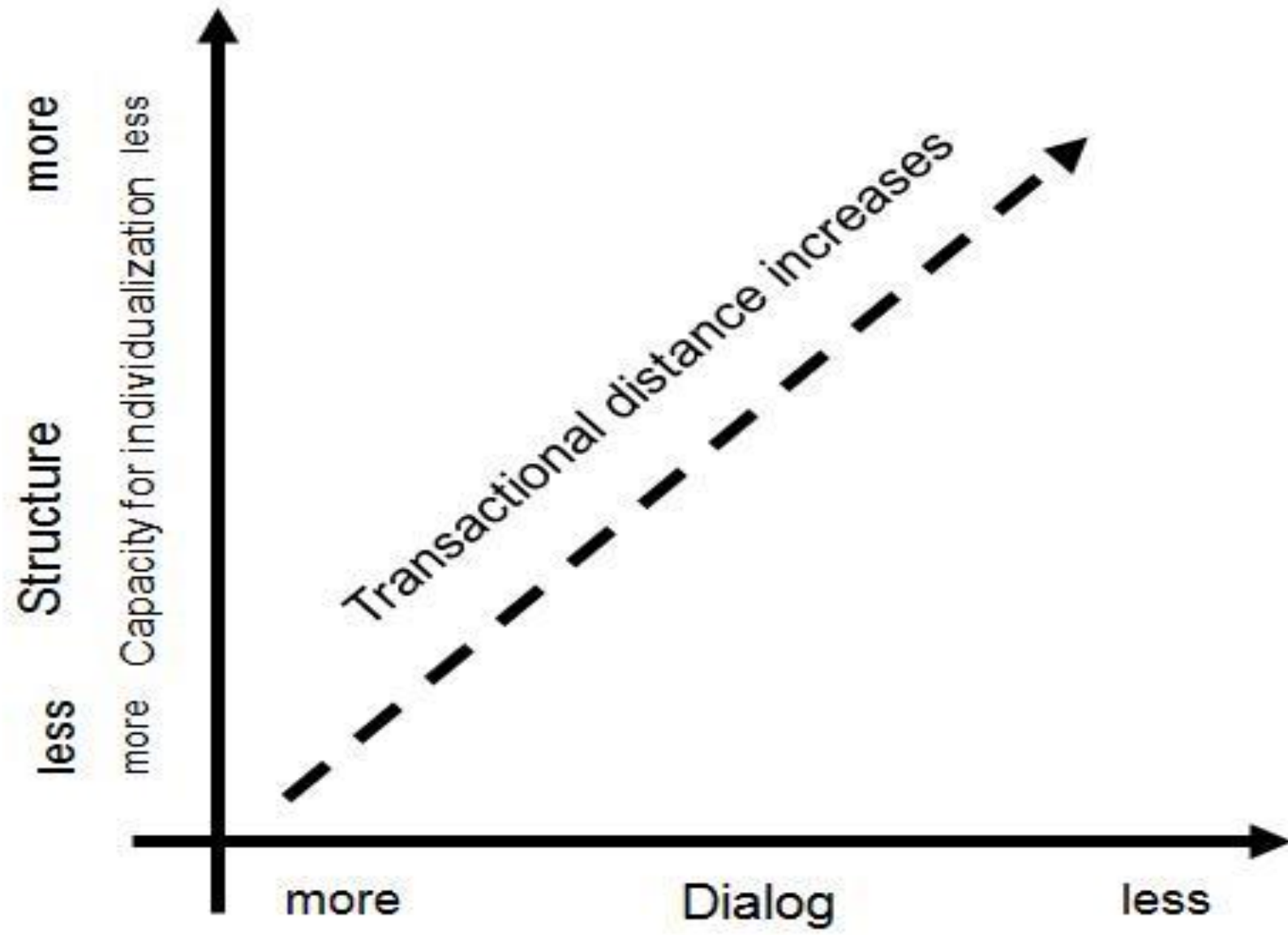
Program Yapısı (devam)

- ▶ Öğrenenler, öğrenme öğretme etkileşiminde önemli bir role sahiptir. Eğitimsel programda, etkileşimsel uzaklık üzerinde önemli bir etkisi vardır.
- ▶ Başarılı uzaktan öğretme, öğretmen ve öğrenci arasındaki konuşma için uygun fırsatlar sağlamak öğretmen ve kurumlara bağlıdır.
- ▶ Etkileşimsel uzaklığın üstesinden gelmede, uygun öğretimin yapılandırılması, uygun konuşmanın kullanılması çok önemlidir.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Program Yapısı (devam)

- ▶ **Öğretimsel işlemlerin yapılandırılması:**
- ▶ Bir uzaktan eğitim programında aşağıdaki işlemlerin yapılandırılması gerekmektedir.
  - ▶ Sunum:
  - ▶ Öğrenenin motivasyonunu sağlama:
  - ▶ Eleştiri ve analiz yapma:
  - ▶ Tavsiyelerde bulunma:
  - ▶ Uygulama, değerlendirme ve etkinlikleri düzenleme:
  - ▶ Öğrencinin bilgiyi yaratmasını düzenleme:

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ Öğrenen ve öğretene arasında oluşan bu ayrılık ile geçilmesi gereken psikolojik ve iletişim boşluk alanı kavramları ortaya çıkar, bu alanlar öğretene ve öğrenenin girdilerinin yanlış anlaşılabilme potansiyeline sahip alanlardır.
- ▶ Etkileşimsel uzaklık olarak adlandırılan uzaklık bu psikolojik ve iletişim boşluğunu oluşturan alanları içerir.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

Öğrenen Özerkliği

- ▶ Birçok öğrenci öğretim materyallerini ve programlarını kendi kontrollerinde amaçlarına ulaşmak için kullanmaktadır.
- ▶ Öğrenen özerkliği bu işlemi ifade etmek için kullanılır.
- ▶ **Bağımsız öğrenenler**, az yapı ile daha rahat hissederler.
- ▶ **Bağımlı öğrenenler** ise daha fazla konuşma ile iyi bir yapıyı tercih ederler.

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

- ▶ Moore etkileşimsel uzaklığın artması ile öğrencinin üzerine düşen sorumluluğun ve öğretenin üzerine düşen sorumluluğun arttığını vurgulamıştır.

(Garrison, 2000)

Transactional Distance Theory of Moore (1970)

► Güçlü ve zayıf yönleri

Theory of Industrialization of
Teaching and Learning –
Otto Peters (1988)

ÖĞRETİMİN ENDÜSTRİLEŞMESİ KURAMI

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

- ▶ Peter'in Endüstriyel modelinde;
  - ▶ Uzaktan eğitime endüstriyel yaklaşımı revize ederek endüstriyel yaklaşıma etkileşimsel elemanları ekleyerek, endüstriyel yaklaşımdan çok pedagojik yaklaşıma yönelmiştir.
  - ▶ “Endüstriyel toplumun bir ürünü” (Peter, 1993)

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

- ▶ ‘Conventional, oral, group-based education was a preindustrial form of education.’
- ▶ ‘Distance education could not have existed before the industrial era.’

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

Categories (terminology) for the analysis of distance education:

- ▶ Rationalization
- ▶ Division of labor
- ▶ Mechanization
- ▶ Assembly line
- ▶ Mass production

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

Categories (terminology) for the analysis of distance education:

- ▶ Preparatory work
- ▶ Planning
- ▶ Organization
- ▶ Scientific control methods
- ▶ Formalization

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

Categories (terminology) for the analysis of distance education:

- ▶ Standardization
- ▶ Change of function
- ▶ Objectification
- ▶ Concentration and centralization

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

The teaching process in his theory of industrialization is gradually restructured through increasing mechanization and automation.

- ✓ The development of distance education courses is just as important as the **preparatory work** – taking place prior to the production process.
- ✓ The effectiveness of the teaching process particularly depends on **planning** and **organization**.

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

The teaching process in his theory of industrialization is gradually restructured through increasing mechanization and automation.

- ✓ Courses must be formalized and expectations from students **standardized**.
- ✓ The teaching process is largely **objectified**.

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

The teaching process in his theory of industrialization is gradually restructured through increasing mechanization and automation.

- ✓ **The function** of academics teaching at a distance has **changed** considerably vis-a-vis university teachers in conventional teaching.
- ✓ Distance study can only be economical with a **concentration** of the available resources and a **centralized** administration.

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

▶ Peter'in Endüstriyel modelinde;

Sonraları öğrencilerin özerkliğine yönelerek;

- ▶ “Sosyal ilişkilerin içeriği içerisinde bağımsız öğrenmenin uzaktan formları” (Peter, 2000)
- ▶ “Öğrencilerin özerk olabilmesi için biliş ötesi, motivasyon ve davranışsal olarak kendi öğrenme süreçlerinde aktive katılımcılar olması gerekmektedir.” (Peter, 2000)

Theory of Industrialization of Teaching and Learning – Otto Peters (1988)

► Güçlü ve zayıf yönleri

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

ETKİLEŞİM VE İLETİŞİM KURAMI

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

- ▶ Uzaktan eğitimin daha etkili olabilmesi için 'Güdümlü Didaktik İletişimler (Diyaloglar)' üzerinden yapılması gerekmektedir.
- ▶ Uzaktan eğitim kişisel ilişkinin sağlanabileceği iyi geliştirilmiş öğretimsel materyaller, entelektüel tatmin ve çalışma motivasyonu ile güçlendirilmiş samimi-dostça iletişimlerini içermektedir.
- ▶ Daha sonraları, Moore' dan etkilenecek bağlı olma ve işbirliği duyguları kavramına yönelmiştir. (2003,2007)

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

Background assumptions of this theory:

- 1- 'Öğreten ve öğrenen taraflar arası etkileşim'
- 2- 'Duygusal katılım öğrenme zevkine/hazzına katkı sağlar'
- 3- 'Öğrenme zevki/hazı öğrenci motivasyonunu destekler'
- 4- 'Karar verme süreçlerine katılımın öğrenci motivasyonuna katkısı'

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

Background assumptions of this theory:

5- 'Güçlü motivasyon öğrenmeyi destekler/iyileştirir'

6- 'Dostça yaklaşım tonu ve konu alanına kolay erişim gibi konuların öğrenme hazzına katkısı, öğrenen motivasyonunu desteklemesi, ve dolayısıyla öğrenmeyi desteklemesi/iyileştirmesi'

7- 'Öğretimin etkililiği öğrenenin öğretileni ne kadar öğrendiği ile gösterilir'

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

The basis of essential teaching principles of distance education.
Distance education will:

- ▶ Support student motivation
- ▶ Promote learning pleasure
- ▶ Make the study relevant to the individual learner and his or her needs

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

The basis of essential teaching principles of distance education.
Distance education will:

- ▶ Creating feelings of rapport between the learner and the distance education institution (tutors, counsellors etc.)
- ▶ Facilitating access to course content
- ▶ Engaging the learner in activities, discussions, and decisions

Theory of Interaction and Communication – Börje Holmberg

The basis of essential teaching principles of distance education.
Distance education will:

- ▶ Catering for helpful real and simulated communication to and from the learner.

Theory of Interaction and Communication – B rje Holmberg

► Güçlü ve zayıf yönleri

Equivalency Theory

EŞDEĞERLİK KURAMI

Equivalency Theory

- ▶ ‘Simonson theorizes that for distance education to be successful in the United States its appropriate application should be based on the belief that **the more equivalent the learning experiences of distant students are to that of local students**, the more equivalent will be the outcomes of the learning experience.’

Equivalency Theory

- ▶ ‘Each learner might use different instructional strategies, varying instructional resources, or individually prescribed activities. **If the distance education course is effectively designed and equivalent experiences are available, then potential learners will reach the course’s instructional objectives** (Simonson & Schlosser, 1999)

Equivalency Theory

- ▶ 'One key to this theoretical approach is the concept of equivalency. Local and distant learners have fundamentally different environments in which they learn. It is the responsibility of the distance educator to design learning events that provide experiences with equal value for learners.'

Equivalency Theory

- ▶ 'Another key to this approach is the concept of the learning experience. ... It is likely that different students in various locations, learning at different times, may require a different mix of learning experiences. ... The goal of instructional planning is to make the sum of experiences for each learner equivalent.'

Equivalency Theory

- ▶ ‘... the process of education when students and teacher are face-to-face is the same as when students and teachers are at a distance.’

Equivalency Theory

- ▶ Geleneksel öğretimde sağlanan aynı bilgi ve becerilere uzaktan eğitimde de sahip olmak
- ▶ Aktivitelerin çeşitlendirilmesi
- ▶ Eş-değer kalitenin sağlanması
- ▶ Uzaktan eğitim öğrencisi bunun herhangi bir dezavantajını yaşamamalı

Equivalency Theory

► Güçlü ve zayıf yönleri

A Theoretical Framework for Distance
Education-Desmond Keegan

DESMON KEAGEN'IN KURAMSAL ÇERÇEVESİ

A Theoretical Framework for Distance Education-Desmond Keegan

- ▶ Uzaktan eğitimin yüz-yüze eğitimdeki etkileşimin kopyasını yapması gerektiğini savunmuştur.
- ▶ Öğretme ve öğrenme etkileşiminin olduğu bir zaman yaratmak gerekiyor.
- ▶ Uzaktan eğitimde öğrenme materyalleri ile öğrenmenin birbirine bağlanmasını sağlayan bir teorik yapı ile öğrencilerin konumları açısından yaşadıkları eğitimde çok önemli olan göz kontağı eksikliğinin yarattığı dezavantajın bir telafisi yapılabilir düşüncesini savunuyor.

A Theoretical Framework for Distance Education-Desmond Keegan

► Güçlü ve zayıf yönleri

Andragogy-Malcolm Knowles

YETİŞKİN ÖĞRENMESİ

Andragogy

- ▶ Yetişkin öğrenenler için tasarlanan programlar için bir çerçeve
- ▶ Yetişkinliğe erişmekle beraber gelen öz-yönlendirme veya öz-yönelimli öğrenme vurgusu üzerine kurulu

Andragogy

► Güçlü ve zayıf yönleri

